

JAARVERSLAG 2019

Bestuur en secretariaat (Lieuwe Dijkse)

Het bestuur bestond in 2019 uit Rina Rood (penningmeester), Marcel Wijnalda (p.r.), Adriaan Dijkse (Vogelbeschermingszaken, broedvogelinventarisaties, etc.) en Lieuwe Dijkse (secretaris). Door het aftreden van Elsemiek Heins waren er 3 vacatures, waaronder die van voorzitter. Aan het eind van het jaar meldde zich Henry Soyer als aspirant bestuurslid. Hij neemt de coördinatie van het onderhoud aan kijkhutten en de Oeverzwaluwwand voor zijn rekening.

In 2019 schommelde het aantal betalende ledentussen de 340 en 350. Er waren een aantal opzeggingen, maar dus ook weer nieuwe leden. Het viel op dat de opzeggingen vaak te maken hadden met leeftijd: te oud om nog actief te zijn, overlijden en ook terug verhuizing naar de overkant.

Het financieel jaaroverzicht en het rapport van de Kascontrole commissie worden apart gepubliceerd.

Er vond intensief overleg plaats met de afdeling Texel van het IVN. Doel was mede om te onderzoeken of bestuurlijke taken gecombineerd zouden kunnen worden. Dat heeft (nog) niet tot resultaat geleid. Wel is er gewerkt aan het opzetten van een gezamenlijke cursus.

Met de Stichting Texel Vogeleiland werd regelmatig contact gehouden en samengewerkt. Bij bijvoorbeeld het Huiszwaluw-project (zie elders in dit verslag). Het te realiseren zeetrekpunt bij het Westerslag zit nog in de pijplijn.

De Vogelwerkgroep was vertegenwoordigd in diverse organisaties:

- Adviescommissie beheer, onderzoek en recreatie (BOR) van het Nationaal Park Duinen van Texel (Marc Plomp).
- Bestuur National Park Duinen van Texel (Adriaan Dijkse, namens alle Texelse natuurverenigingen).
- Stichting Vogeleiland Texel (Han Brezet).
- Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN)(Marcel Wijnalda en Lieuwe Dijkse zijn mede bestuurslid).
- Werkgemeenschap komberging Marsdiep-Eierlandse Gat (Cor Smit en Lieuwe Dijkse).

De Skor en de KOEKOEK! en website (Lieuwe Dijkse)

Ons blad De Skor verscheen weer 4 keer en evenveel keer de KOEKOEK! (de mededelingen mailing). Er werden in het totaal 160 pagina's gevuld (met inbegrip van de omslagen) door 12 verschillende auteurs. Vaste rubrieken als 'Van de redactie', etc. niet meegerekend. De redactie bestond uit Resi Kompier, Edzard van Abs, Cor Smit en Lieuwe Dijkse. Na zich vele jaren te hebben ingezet voor De Skor traden Resi en Edzard terug nadat het vierde nummer was uitgekomen. In geval de auteurs zelf geen beeldmateriaal hebben konden weer een beroep doen op het enorme vogelfotoarchief van René Pop. Wegens 'verbouw' van de invoermodule van Natuurtijdschiften.nl werden de oudere jaargangen van ons blad, voor zover digitaal beschikbaar, nog niet aan deze website toegevoegd. Naar verwachting zal dit eind 2020 gebeuren. Onno Werkman coördineerde weer de distributie aan de vele bezorgers die het blad in hun wijk of omgeving bij de leden op Texel in de bus doen.

De website is aan een update toe. In 2019 werden alleen de nieuwsrubriek en agenda periodiek bijgehouden.

Twitter (Marcel Wijnalda)

Bijna dagelijks, maar toch zeker een paar keer per week wordt door mij ons Twitter-account even bekeken. Vaak zijn er relevante berichten voor de vogelaars op Texel, voor de Texelse vogels of over hun leefgebieden. Die worden geretweet of geliked. Soms wordt er zelf een bericht gemaakt.

Er zijn op dit moment maar liefst 540 volgers. Die zijn vooral niet woonachtig op Texel. Steeds vaker zijn het buitenlandse volgers. Prima natuurlijk!

Veel mensen genieten van de Texelse natuur in het algemeen. Dat is prima, maar daar doen we niets mee.

Zodra het over vogels gaat, wel. Zelf volgen we 1137 twitteraars. Volg je ons nog niet? Dat kan via @vwgtexel

Excursies en lezingen (Marcel Wijnalda)

Op vrijdagavond 24 mei, werd een bijzondere lezing-avond gehouden: het ging die avond over de Scholekster, de Prins Hendrik Zanddijk en over de ecologische kansen. Aan het woord kwamen Bruno Ens (Scholekster), Geert Vanwesenbeeck project manager van aannemer Jan de Nul en Joris Latour van het Ecologisch adviesbureau Altenburg & Wymenga. Hoewel er maar weinig bezoekers waren in de Wielewaal, werden we uitstekend geïnformeerd en werden er ook kritische vragen gesteld. De deskundigheid van de sprekers maakte, dat het een waardevolle avond voor de Vogelwerkgroep werd. De volgende ochtend werd een excursie naar het gebied gehouden, waarbij Geert ons rondleidde.

Als vogelwerkgroep proberen we zo regelmatig mogelijk een vogelexcursie te organiseren. Vorig jaar was dat ongeveer elke maand. Dit jaar werden 5 excursies georganiseerd. De klassieke Waalenburgexcursie (22 april), de excursie naar de PH Zanddijk (25 mei) (zie boven), de Houtsnip- en Nachtzwaluwexcursie (23 mei), de Nacht van de nachtextcursie (15 okt.), die letterlijk in het water viel; het weer was te slecht, en de eindejaarsexcursie (28 dec.). Voor de zomerse wadvogelexcursies werden geen excursieleiders gevonden en die zijn dus niet gehouden.

Op de ene excursie komen meer mensen dan de andere, maar we weten wel dat ze bijzonder goed gewaardeerd worden. Ze zijn voor leden gratis, maar worden misschien wel meer bezocht door niet-leden dus dat zegt veel. Als voorbeeld : de succesvolle eindejaarsexcursie op 28 december Er waren 7 deelnemers, waarvan 3 Duitse die ieder jaar meelopen. Het was prachtig weer en het blijft een mooie route: Paal 28, duinpad, Lange dam en over het strand weer terug. Ondanks de tijd van het jaar toch nog een aardig lijstje van waarnemingen. Behalve vogels is er natuurlijk ook oog geweest voor de andere mooie natuurvondsten. We zagen:

Roodborsttapuit, een zingende (!) 1e winter man en verder: Roodborst, Winterkoning, Spreeuw, Merel, Zwarte kraai, Kauw, Paarse strandloper (2x), Grote mantelmeeuw, Kleine mantelmeeuw, Stormmeeuw, Kokmeeuw, Zilvermeeuw, Drieteenstrandloper, Steenloper, Scholekster, Aalscholver. Ook nog twee Gewone zeehonden, waarvan eentje op het strand kwam hobbelen. Aan plantjes en paddenstoelen: o.a. Gekraagde aardster en nog bloeiend Engels gras.

Overige p.r.(Marcel Wijnalda)

Tijdens het Waddenvogelfestival stond onze Vogelwerkgroep op 11 mei met een kraam op de natuurmarkt in De Cocksdorp. We hadden veel aanloop en er konden ook enkele nieuwe leden worden bijgeschreven.

Jaaroverzicht 2018, Vogels op Texel (Adriaan Dijkse)

Ook in 2019 werd het jaarverslag 'Vogels op Texel' door ons uitgebracht. En weer zoals doorgaans gebruikelijk net voor de paasdagen. Dat betrof uiteraard Jaaroverzicht 2018. Zoals het voorgaande jaar voerden Laura Kooistra en Jacques de Raad de redactie. Sinds 1997 verschijnt dit boekje al. Het was dus de 22^e maal.

Laura en Jacques werden bijgestaan door 4 andere leden van de vogelwerkgroep (data, grafieken en kaarten, foto's) en 15 soort schrijvers, en 3 andere auteurs waren verantwoordelijk voor een speciaal hoofdstuk over de Lepelaar. De 85 pagina's boordevol informatie bevatten 19 kaartjes en grafieken en 44 prachtige foto's, gemaakt door 11 fotografen.

Totaal werden 750 exemplaren gedrukt waarvan het grootste deel naar onze leden ging die het als onderdeel van hun lidmaatschap gratis krijgen. Ook was het weer te koop in diverse winkels op het eiland en op bestelling daarbuiten.

Actie Huiszwaluw (Adriaan Dijkse)

Het geld dat in 2018 door sponsoring werd verkregen van de deelnemers aan de Big-Day gedurende het Waddenvogelfestival, werd door het Vogel informatie Centrum/Stichting Vogels op Texel, bestemd voor de Huiszwaluw. In 2018 was dit de Soort van Jaar. Naast een voorlichtingsfolder die huis aan huis werd bezorgd werd een groot aantal kunstnesten aangeschaft. Vijf leden van onze vogelwerkgroep hebben zich bezig gehouden met de verspreiding van de gratis nesten. Alleen de coördinator al had circa 30 contacten (per telefoon of mail) met mensen die geïnteresseerd waren. Daarbij werd ook veel informatie gegeven. Uiteindelijk zijn via ons op 21 geschikte locaties een of meer kunstnesten opgehangen, waarbij we soms assisteerden. Dat lijkt misschien niet heel veel, maar ook via het Vogel informatie centrum/ de Stichting Texel Vogeleiland werden nesten uitgedeeld. Zo werden o.a. op alle gemalen van het Waterschap nesten opgehangen en is Texel zo'n 100 kunstnesten rijker. Al met al was er door deze actie veel aandacht voor de Huiszwaluw, en in het algemeen voor vogels en natuur.

Acht tellers hebben dit jaar zoals ook al heel lang gebruikelijk, alle bezette nesten van de Huiszwaluw op Texel geteld. Na een dipje in het aantal in 2018 werd nu een nieuw record gehaald: 410 bezette nesten. In de Skor is hierover al verslag gedaan.

Bescherming (Adriaan Dijkse)

In de winter 2018-2019 werd duidelijk dat er door de nieuwe eigenaar van de gronden voorheen het Rotganzenreservaat Zeeburg een deel van de daar liggende plas was gedempt. Dat was gedaan zonder vergunning. Tegen de achteraf verleende omgevingsvergunning hebben wij bezwaar gemaakt. De plas, is een belangrijk rustgebied ook voor vogels op het nabijgelegen Natura-2000 gebied De Schorren. Het gemeentebestuur meende dat de handeling geen grote nadelige gevolgen voor de vogels en overige natuur zou hebben. De toets die het gemeentebestuur moet maken volgens de 'controle lijst ontheffing soortenbescherming Wet natuurbescherming' wees dat uit. Die toets maakt geen onderdeel uit van de stukken en ook bezwaarmakers krijgen die niet te zien. De Commissie Bezwaarschriften vertrouwde er echter op dat die goed gedaan was en adviseerde het College van B en W ons bezwaar ongegrond te verklaren. Wij blijven twijfel houden of er bij de gemeente voldoende kennis is om e.e.a. te beoordelen.

Broedvogelinventarisaties (Adriaan Dijkse)

Naast de telling van de Huiszwaluwen op heel Texel werden twintig gebieden van Staatsbosbeheer en/of Natuurmonumenten door 10 verschillende leden van de Vogelwerkgroep geïnventariseerd op broedvogels. Hierbij een aantal kleine zoals de Molenkolk, Ceres en een zestal bosjes op de Hoge Berg. Grotere gebieden die al vele jaren door leden van de Vogelwerkgroep geïnventariseerd worden zijn: ten minste 350 van de 500 ha van de Dennen, de Korverskooi met aangrenzend duingebied, het Waalenburgerdijkje, De Petten en het Stoar en het hele duingebied vanaf Jan Ayeslag tot aan Camping Kogerstrand.

Bovendien werden door ons in de meeste gebieden langs de waddendijk de kolonievogels en Kluten en plevieren geteld.

Ringgroep Korverskooi 2019 (Mart Zijm)

De activiteiten van de ringgroep Korverskooi omvatten ook dit jaar weer het inventariseren van het gebied op broedvogels, het gebruiksklaar maken van het gebied, het plaatsen en opruimen van de netten, het invoeren van ringgegevens in bestanden enz. enz.

Tussen 13 april en 1 augustus werd t.b.v. het **CES-project** voor het 26^e jaar gevangen. Ook nu lukte het om de verplichte 12 vangdagen te voltooien. Dit jaar vingen we 270 stuks nieuwe vogels, meer dan we gemiddeld per CES-jaar vangen. Het aantal van 180 teruggevangen vogels kwam overeen met wat we in andere jaren terugvingen. We konden het project voltooien met 4 ringersvergunninghouders, waardoor we wat makkelijker een ringrooster konden maken. Omdat Dick Schermer is gestopt met ringen en Anja een poos in het buitenland zit, zal het dit jaar wat moeilijker worden om aan de verplichtingen te voldoen. Een verslag van het CES-project komt in Skor nr. 1 van 2020, als 93ste publikatie van de ringgroep.

In de periode van 2 augustus tot 27 november werd er tijdens de **najaarstrek** gevangen door 5 ringvergunninghouders en een tiental assistenten. Doordat er qua weer wat minder geschikte vangdagen waren is er op wat minder dagen gevangen, maar moest er op een aantal dagen ook eerder worden gestopt. Samen met het CES-project hebben we het afgelopen jaar gedurende 88 dagen (385 uren) gevangen, minder dus dan in het jaar ervoor. Toen vingen we gedurende 93 dagen (452 uren). Er werden slechts 2.491 vogels van een ring voorzien (waarde ringen €457,-). Aanzienlijk minder dan vorig jaar toen er 3.514 vogels werden geringd, maar ook veel minder dan er gemiddeld over de laatste jaren werd gevangen. Het aantal terugvangsten (701 stuks) was ook veel minder dan de 936 in 2018 teruggevangen vogels. De oorzaak van deze achteruitgangen moet nog aan de hand van de vangresultaten bestudeerd worden, zodat we misschien in één van de volgende Skorren er iets over kunnen zeggen. Er is één voordeel, omdat we veel minder van de duurdere ringsoorten hebben gebruikt kunnen we het komende seizoen volstaan met veel lagere kosten.

De ringwerkzaamheden werden dit jaar uitgevoerd door verschillende leden van de Vogelwerkgroep, waarvan 5 leden met een zangvogel ringvergunning. Komend jaar zijn dat er nog maar 4 (Anja Cervenci, Kees Oosterbeek, Cor Smit en Mart Zijm). Over belangstelling ten aanzien van hulp bij het ringen hadden we niet te klagen, op diverse leden konden we een beroep doen om te helpen. Ook verzorgde Hans Witte dit jaar weer het doorgeven van alle vangsten en verdere gegevens op Trektellen.org. In de Skor werd het afgelopen jaar vanwege drukte maar één keer een verslag of onderzoeksresultaat gepresenteerd door Mart Zijm. Wel werden broedvogel inventarisatie gegevens gebruikt voor artikelen in de Skor.

VERSLAG NESTKASTENONDERZOEK 2019 (Jaap van der Meer)

Ook in 2019 zijn de ongeveer 70 nestkasten in de Dennen door leden van de vogelwerkgroep gecontroleerd. Na jarenlang trouw een groot deel van de controles voor hun rekening genomen te hebben, is de familie Rood er een paar jaar terug mee gestopt vanwege hun vertrek van het eiland. Ook Maaïke Smelter is gestopt. Gelukkig hebben wij tijdig vervangers kunnen vinden. In 2019 hebben drie families het werk uitgevoerd: de familie Aarts-Bakker, de familie Bijleveld-Kentie en de familie Van der Meer-Jansen. Elke familie heeft zo'n 20-30 kasten onder haar hoede. Het grappige is dat het allemaal biologen zijn en de meeste ook wetenschappelijk werk doen voor de kost. De verslaglegging van de nestresultaten (hoeveel koolmeespaartjes, hoeveel pimpelmezen, legselgrootte, uitkomstsucces, enz.) zal dan wel op orde zijn, zou je denken. Maar dat is nu juist niet het geval. Ja, alles staat in aantekenboekjes, maar daar is het bij gebleven. Gelukkig hebben de mezen hier geen weet van. Die zijn elk jaar blij met de schoongemaakte kasten en daar gaat het toch in eerste instantie om. Maar het gaat er eens van komen. Volgend jaar meer.

Ganzen- en zwanentellingen (Bernard Spaans)

Er werd in 2019 vier keer geteld: op 10 februari, 19 april, 5 mei en 20 oktober. Er werd altijd op zondagen geteld en rond hoogwater-Oudeschild. Tijdens de tellingen in april en mei werden alleen de Brand- en Rotganzen geteld. Deze 2 tellingen werden uitgevoerd door slechts 3 tellers vanwege het beperkte voorkomen van deze soorten op Texel in april en mei. Aan 2 overige tellingen deden steeds 10 tellers mee. De resultaten van deze tellingen geven, samen met de door Cor Smit gecoördineerde wad- en watervogeltellingen een goed beeld van het aantalsverloop van de ganzen en zwanen op Texel gedurende het winterhalfjaar. De resultaten worden o.a. gepubliceerd in de VWG-uitgave "Vogels op Texel, jaaroverzicht 2019" en werden ingevoerd in de landelijke Sovon-database met watervogeltellingen. De volgende 13 personen hebben in 2019 één of meer keren aan deze tellingen meegedaan: Marije Binsbergen, Adriaan Dijkse, Lieuwe Dijkse, Jenny Cremer, Bruno Ens, Rob Hammer, Jarne Kompier, Laurens van Kooten, Kees Kuip, Dirk Maas, Dick Schermer, Cor Smit en Bernard Spaans. Met uitzondering van de Brand- en Rotganzen tellingen was het helaas altijd moeilijk voldoende tellers op de been te krijgen. De groep van potentiële tellers bestaat momenteel uit 20 personen waarvan altijd een deel niet aanwezig is op het eiland of niet kan tellen vanwege andere verplichtingen. Meer tellers zou daarom erg wenselijk zijn! Zou je wel met deze tellingen mee willen doen: geef je op bij Bernard Spaans.

Wad- en watervogeltellingen (Cor Smit)

In 2019 werden 7 wadvogeltellingen georganiseerd, waarvan vijf in de vaste maanden (januari, mei, augustus, september en november). In augustus lukte het niet om het hele eiland geteld te krijgen. Naast de tellingen in vaste maanden werden in maart en december 2 extra tellingen uitgevoerd. Ook dit jaar is geprobeerd om bij alle tellingen ook de Hengst en de Steenplaat mee te nemen. Dat lukte, vanwege slechte weersomstandigheden, niet in januari, november en december. In deze laatste maand was dat waarschijnlijk geen groot probleem: dankzij een waterstand van 1.32 boven NAP ging in ieder geval de Hengst er helemaal onder.

De tellingen op Texel leverden, zoals altijd, sterk wisselende aantallen vogels op. De hoogste aantallen zijn altijd aanwezig in de maanden november t/m januari en dat was ook dit jaar zo. In januari en december waren resp. ruim 87.000 en 79.000 vogels aanwezig. De telling in november leverde dit jaar slechts 67.000 vogels op. De totalen in maart (48.000), mei (43.000), augustus (52.000) en september (54.000) waren een stuk lager, maar dat past in het normale beeld. Op de Hengst/Steenplaat (Tabel 2) werden dit jaar in mei max. 44.000 aangetroffen, de aantallen in de andere maanden waren verrassend veel lager.

Het is gelukt om een opvolger te vinden voor mijn rol als coördinator van de watervogeltellingen. Vincent Stork heeft gereageerd op mijn oproep in de Skor en zal vanaf mei de tellingen gaan coördineren. Ik heb er 40 jaren opzitten en wil in de komende jaren proberen om de telresultaten samen te vatten in een rapport/boek waarin ook zal worden ingegaan op de aanwezigheid van watervogelsoorten die minder algemeen zijn en waarover ik nog niet eerder in de Skor heb bericht. Ik ben erg blij dat Vincent mijn rol wil overnemen en wens hem hierbij veel succes. Ik hoop vooral dat hij, vanwege zijn goede contacten met 'de jeugd', in staat zal zijn een oplossing te vinden voor het in de laatste jaren voortslepende probleem van te weinig mankracht om de tellingen goed te laten verlopen.